

Kunskapshöjande åtgärder inför MRSA screening i grisbesättningar

Bakgrund

MRSA är en förkortning för Methicillin-resistent *Staphylococcus aureus*, som är en grupp av stafylokockbakterier som är motståndskraftiga mot vissa antibiotika. LA-MRSA (livstock-associated MRSA) är anpassad för att leva hos och spridas mellan lantbruksdjur, framför allt grisar. Grisarna blir som regel inte sjuka av bakterien utan är friska bärare.

LA-MRSA kan spridas mellan djur och människor. Smittade grisar är en reservoar för LA-MRSA med risk för spridning till människor. Människor som smittas bär ofta LA-MRSA utan att bli sjuka, men bakterien kan också orsaka infektioner som ibland kan vara allvarliga. Att bli smittad med LA-MRSA får störst konsekvenser för människor med nedsatt immunförsvar. Därför är det viktigt att hindra att LA-MRSA sprids in i sjukvården.

Genom arbete med hygien och klok användning av antibiotika har Sverige låg förekomst av antibiotikaresistenta bakterier och vi har en ambition att behålla den nivån, men om djur smittas med LA-MRSA kan det innebära en ny reservoar för smitta till befolkningen.

På vilket sätt kan LA-MRSA utgöra ett problem i grisproduktionen?

Problemet med LA-MRSA hos grisar är risken för spridning till människor som har kontakt med grisarna. Djurskötare som är bärare av LA-MRSA genom att de har regelbunden kontakt med LA-MRSA-positiva grisar löper ökad risk för komplikationer i en vårdsituation. LA-MRSA i grisbesättningar utgör ett arbetsmiljöproblem.

Hur stor är risken att mina grisar har LA-MRSA?

I svenska besättningar anses risken vara låg för att grisarna ska vara bärare av LA-MRSA. Faktorer som ökar risken för att besättningen ska vara drabbad är:

- **Inköp av levande djur** – De svenska livdjursbesättningarna har i två screeningar 2011 och 2014 konstaterats fria från LA-MRSA. Djur som har annat ursprung än från den kontrollerade toppen har en mer osäker LA-MRSA-status.

Djur från en besättning med LA-MRSA-bärande personal kan ha ökad risk att vara LA-MRSA positiva.

- **Personal som arbetat eller varit i kontakt med LA-MRSA positiva besättningar** – Människor har olika stor benägenhet att bli bärare av LA-MRSA. I många fall blir de som exponeras för bakterien endast tillfälliga bärare i exempelvis nässlemhinnan. Hos dessa försvinner LA-MRSA inom några dygn till någon vecka. Bakterien har svårt att få fäste i intakt hud. Hos vissa människor kan dock LA-MRSA etablera sig som en del av bakteriefloran och bärarskapet blir då långvarigt. Normalt utgör inte dessa personer någon större smittrisk för grisarna. Människor med skadad eller sårig hud har större risk att bli bärare och också större risk att smitta vidare, framför allt vid en pågående hudinfektion (i till exempel nagelband eller småsår).
- **Transporter** – Om en djurtransport transporterat LA-MRSA-positiva grisar och sedan inte rengjorts tillräckligt finns risk för att smittan ska överföras till andra grisar som färdas på transporten, till exempel vid smågrisförmedling.

Hur kan jag minska risken för att mina djur ska smittas med LA-MRSA?

- Köp endast in livdjur från hälsokontrollerade besättningar.
- Ta reda på vilka rengöringsrutiner som tillämpas av din transportör. Speciellt mottagande transport av livdjur och smågrisar.
- Genomför utlastning så att smitta hindras att komma in i din besättning.
- Undvik eventuell smittspridning mellan omgångar. Tömning, rengöring och desinfektion minskar risken för att LA-MRSA ska finnas kvar på inredningen etc. och föras över till nästa omgång.
- Följ vedertagna smittskyddsrutiner för personal och besökare, med klädbyte, handtvätt och handdesinficering både före och efter besöket.
- Vid kastrering, injektion, inseminering samt förlossningshjälp ska handskar användas. Likaså ska handskar användas av den som har sår eller hudutslag på händerna, och som är i kontakt med djuren.
- Tillämpa 48-timmarsregeln efter utlandsvistelse.
- Provtagning för LA-MRSA av djurskötare som varit i kontakt med grisar i utländska besättningar rekommenderas. I de fall då en anställd är kronisk smittbärare kan särskilda smittskyddsåtgärder behöva vidtas. Kontakta Länsveterinär och Smittskyddsläkare landstinget/regionen för råd.
- Provtagning för LA-MRSA innan nyanställning rekommenderas.

Vem måste informeras om LA-MRSA hittas i min besättning?

Vid upptäckt av LA-MRSA är djurhållaren skyldig enligt arbetsmiljölagen att lämna information till alla som går in i stallet om att LA-MRSA finns i besättningen. Om grisarna ska slaktas så ska slakteriet och transportören informeras. MRSA på djur är anmälningspliktigt och därmed kommer Länsstyrelsen och Jordbruksverket att underrättas av labb och veterinär.

Går det att testa sig för MRSA?

För att ta ett prov krävs en läkarordination. Enligt smittskyddslagen kan provtagning ske i syfte att skydda andra människor mot smitta. Provtagning kan bli aktuell i samband med att ett nytt fall av MRSA upptäcks och är då en del i en smittspårning.

I sjukvården kan MRSA-provtagning utföras i de fall särskilda hygienrutiner behöver tillämpas. Läkarbesök och provtagning är då kostnadsfritt. Fynd av MRSA är anmälningspliktig enligt smittskyddslagen och rapporteras till smittskyddsläkaren.

Då en arbetsgivare vill försäkra sig om att personal inte riskerar att smitta djur ses det som en hälsoundersökning och kan till exempel ske i samband med en nyanställning. Arbetsgivaren står då för kostnaden.